

охорони та захисту лісів. Так, службові особи лісової охорони зобов'язані: запобігати порушенням правил охорони і захисту лісів, установленого порядку використання лісових ресурсів і користування земельними ділянками лісового фонду та іншим діям, що можуть негативно впливати на ліс, і припиняти їх; вживати заходів щодо підвищення протипожежної стійкості насаджень, запобігання виникненню, поширенню лісових пожеж та їх ліквідації, а також захисту лісів від шкідників та хвороб тощо.

Список використаних джерел:

1. Кучеренко І. М. Еколого-правове регулювання лісокористування в Україні [Електронний ресурс]: І.М. Кучеренко. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_low/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2005/05ssmrlu.zip&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1
2. Правові заходи щодо відтворення, охорони та захисту лісів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ebk.net.ua/Book/law/getman_ekoru/part13/1308.htm
3. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон, Кодекс від 25.06.1991 р. № 1264-ХП // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
4. Правила відтворення лісів: Постанова КМУ, Правила від 01.03.2007 р. № 303 // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 303.

Усова Н.Ю.

студентка,

Науковий керівник: Аганіна А.О.

кандидат юридичних наук, асистент,

Запорізький національний університет

НАДРА ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

В умовах реформування правової системи в Україні, регулювання гірничих відносин здійснюється з метою забезпечення раціонального, комплексного використання надр, охорони надр, безпеки людей при користуванні надрами.

Даним питанням займалися К.А. Рябець, А.П. Гетьман, М.В. Шульга, О.М. Шуміло, С.В. Разметаєв, В.Л. Бредіхіна, І.В. Бригадир. Усі вони зробили великий внесок у вивчення як екологічного права України взагалі, так і добре дослідили загальні проблеми охорони та використання надр в Україні.

На думку І.В. Бригадира: «Надра та корисні копалини в них для кожної країни є одним з основних елементів, що забезпечують розвиток та належну роботу більшості секторів економіки. Тому не дивно, що для України одним із вагомих чинників подолання кризового становища в економіці є забезпечення потреб у мінерально-сировинних ресурсах та їхнє ефективне використання» [1]. Адже екологічна освіта у сучасних умовах набуває актуального значення.

Тому дуже актуальним питанням є вивчення поняття надр, як об'єкта правової охорони та використання в Україні. Відповідно Кодексу України про надра – надра – це частина земної кори, що розташована під поверхнею суші та дном водоймищ і простягається до глибин, доступних для геологічного

вивчення та освоєння [2]. А складовим елементом надр є корисні копалини. Відповідно до ст. 1 Гірничого закону України від 6 жовтня 1999 року № 1127-XIV2 корисні копалини – це природні мінеральні речовини, які можуть використовуватися безпосередньо або після їх обробки [3].

Україна належить до провідних мінерально-сировинних держав світу, надра якої містять практично всі види мінеральної сировини для забезпечення сталого функціонування та розвитку економіки. Відкрито близько 8 тис. родовищ, в яких міститься понад 90 видів корисних копалин. За запасами та вибодутком корисних копалин Україна посідає одне з провідних місць серед країн світу, а за кількістю та якістю родовищ обіймає перше місце в Європі. Україна володіє десятою частиною загальносвітових запасів залізних і близько двох п'ятих марганцевих руд.

Гірничі відносини в Україні регулюються Конституцією України, Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», Кодексом України про надра та іншими актами законодавства України, що видаються відповідно до них.

Об'єктом права надрокористування є надра. На підставі ст. 13 Конституції України надра визнаються об'єктом права власності Українського народу [4].

С.В. Разметаєв наголошує на тому, що користування надрами на території України, її континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони є платним. Плата справляється у вигляді платежів за користування надрами; відрахувань за геологорозвідувальні роботи за рахунок Державного бюджету; збору за видачу спеціальних дозволів (ліцензій) та акцизного збору [5]. Нормативи плати за користування надрами та порядок її справляння встановлюються Кабінетом Міністрів України. Платежі за користування надрами направляються в Державний бюджет, бюджети Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя.

Права та обов'язки надрокористувачів закріплені в Кодексі України про надра та в інших нормативно-правових актах. На підставі ст. 24 Кодексу України про надра користувачі надр мають право: 1) здійснювати на наданій їм ділянці надр геологічне вивчення, комплексну розробку родовищ корисних копалин та інші роботи згідно з умовами спеціального дозволу; 2) розпоряджатися видобутими корисними копалинами, якщо інше не передбачено законодавством або умовами спеціального дозволу; 3) здійснювати на умовах спеціального дозволу консервацію наданого в користування родовища корисних копалин або його частини; 4) на першочергове продовження строку тимчасового користування надрами. У зазначеній статті Кодексу України про надра визначені також обов'язки користувачів надр: 1) використовувати надра відповідно до цілей, для яких їх було надано; 2) забезпечувати повноту геологічного вивчення, раціональне, комплексне використання та охорону надр; 3) забезпечувати безпеку людей, майна та навколишнього природного середовища; 4) приводити земельні ділянки, порушені при користуванні надрами, в стан, придатний для подальшого їх використання у суспільному виробництві; 5) виконувати інші вимоги щодо користування надрами, встановлені законодавством України [6].

Таким чином, для ефективного і раціонального використання надр та корисних копалин в них громадяни України повинні дотримуватися вимог

законодавства і не порушувати їх. Рациональне використання надр передбачає наукове обґрунтування та оптимальне сполучення потреб суспільства і вимог щодо охорони надр.

Список використаних джерел:

1. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80>.
2. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1127-14>.
3. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
4. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80>.
5. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 року № 132/94-ВР.
6. Гірничий закон України від 6 жовтня 1999 року № 1124-XIV.
7. Екологічне право України : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К.А. Рябець. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 255 с.
8. Екологічне право України. Особлива частина : навчальний посібник / А.П. Гетьман, В.І. Курило, М.М. Чабаненко. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 71 с.
9. Екологічне право України : підручник / А.П. Гетьман, М.В. Шульга. – Х. : Право, 2009. – 196 с.

Хухров С.В.

студент,

Научный руководитель: Сытников Д.М.

кандидат биологических наук,

старший научный сотрудник, доцент,

Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова

ПРАВОВОЕ ОПРЕДЕЛЕНИЕ ПОНЯТИЯ «РАСТИТЕЛЬНЫЙ МИР»

Растительный мир – это важная составляющая природной среды обитания, роль которой в функционировании экосистем возрастает, в связи с чем существует необходимость правового определения данного понятия. Вместе с понятием «растительный мир» используются так же схожие по смыслу понятия – «флора» и «растительность». На сегодняшний день данные понятия не являются юридическими категориями естественных объектов и употребляются исключительно для характеристики разнообразных аспектов совокупности растений или растительных групп (видового состава, численности). Кроме того, эти понятия не тождественны по смыслу юридической категории «растительный мир», которая употребляется для характеристики правового режима объекта природы.

Правовая охрана растительного мира – это совокупность правовых норм и правоотношений, связанных с рациональным восстановлением, повышением эффективности и защитой всех видов растений, а также грибов и созданных ими сообществ на определённой территории с целью сохранения, повышения экологических, эстетических, воспитательных, экономических и других их особенностей. Правовое определение понятия «растительный мир» необходимо для эффективного регулирования общественных отношений по его охране и использованию.